

'Dierenbeul kan tikkende tijdbom zijn'

INTERVIEW
MARIE JOSÉ ENDERS

Een golf van walging ging door Bovensmilde toen nog steeds onbekenden vorige week zaterdagochtend in dierenpark 't Meulenparkie een schaap en een dwerggeitje zo ernstig toetakelden dat de beesten het niet overleefden. Dr. Marie José Enders (67), tot voor kort als docent verbonden aan de universiteit van Utrecht, presenteerde in 2009 een onderzoek naar het verband tussen dierenmishandeling en huiselijk geweld. Haar conclusie: het mishandelen van dieren heeft vaak een relatie met geweld tegen mensen.

Door Robbert Willemsen
Mevrouw Enders, wat is het profiel van een dierenbeul?

"Onderzoek in de Verenigde Staten heeft uitgewezen dat het meestal gaat om jongvolwassen mannen. Vaak hebben dierenbeulen als kind zelf te maken gehad met geweld of misbruik. Die kinderen mishandelen later twee tot drie maal vaker dieren dan kinderen die geen geweldadig verleden hebben. Ook is duidelijk geworden dat zeer ernstige geweldsmisdrijven vaak voorafgegaan zijn door dierenmishandeling. Van empathie, inlevingsvermogen, is bij deze mensen geen sprake. Er kunnen verschillende drijfveren zijn om geweld tegen weerloze wezens te gebruiken. Bijvoorbeeld machtsgevoel, of gewoon een goed gevoel krijgen bij het mishandelen. Sadisme."

In Bovensmilde vermoedt men dat het gaat om baldadige jongeren, die al dan niet onder invloed zijn doorgeslagen.

"Ik ken die situatie daar niet, maar het kan zijn dat je door drank en/of drugs de controle compleet verliest. Maar wat is dan de volgende stap? Als je overgaat tot het mishandelen of doden van dieren is er toch iets goed mis met je. Achtergrond en opvoeding zijn dan wel degelijk van invloed. Want waarom is de tolerantiegrens zó laag, dat je bij

het minste of geringste ontvlamt? Helaas staat het onderzoek wat dat betreft in Nederland nog in de kinderschoenen, er zijn nog veel vragen die onbeantwoord blijven."

Uit uw onderzoek blijkt dat dierenmishandeling vaak het begin is van veel meer ellende.

"Bij een recent onderzoek bij de vrouwenopvang hebben we gemerkt dat meer dan de helft van de mannen die hun vrouw mishandelden eerst dieren ervan langs gaf. De mishandeling begon dus bij dieren. Van de dierenpolitie weten we dat het vaak in de jeugd met dieren begint en later uitmondt in geweld tegen partners en kinderen. Zo kan die negatieve spiraal ontstaan. Als kinderen geweld zien en mishandeld worden, kan dat voor later betekenen: geweld gebruiken."

Wordt er in Nederland voldoende naar die eerste stap, geweld tegen dieren, gekeken?

"Sinds dat onderzoek in 2009 is

er wel een bewustwordingsproces op gang gekomen, maar politie, Justitie en ook de rechterlijke macht zouden wat mij betreft veel harder moeten optreden tegen dierenmishandeling dan nu gebeurt. Vaak wordt er wat laatdunkend over gedaan. 'Och, het zijn maar dieren'. Geweld tegen dieren staat echter haast nooit op zichzelf, een dierenbeul kan een potentieel gevaar zijn voor de samenleving. Een tikkende tijdbom die zó af kan gaan met mensen in de buurt."

Werkelijk?

"Een goed voorbeeld is Rudolf Käsebier, de Beul van Twente. Die begon met het verminken en doden van dieren. Dat werd niet serieus genomen, tot hij in 2005 in Enschede een zwerver vermoordde en drie willekeurige mensen neerstak. Pas toen begon er bij Justitie en de rechters een belletje te rinkelen."

Het begint dus bij herkenning?

"Juist. Daarom vind ik de dierenpolitie ook zo'n fantastisch ini-

tiatief. Die herkent deze signalen wel en handelt er ook naar. Heel goed, want tijdens onderzoeken naar dierenmishandeling stuit men vaak ook op zaken als huiselijk geweld, drugshandel, kinderhandel, kinderporno, illegale hondengevechten. Nogmaals, dierenmishandeling is vaak nog maar het begin."

Hoe kan dit probleem het best worden aangepakt?

"Ten eerste streng straffen. Dat gebeurt al in het buitenland, maar niet in Nederland, omdat rechters wellicht te weinig van het hele proces rond dierenmishandeling afweten. Daarnaast is behandeling van de dader heel belangrijk om erger te voorkomen. In de VS worden bijvoorbeeld dieren ingezet in daderprogramma's. Om daders te leren empathie te ontwikkelen. Hebben daders met een problematische achtergrond een dier in een opwelling mishandeld, al dan niet onder invloed van drank of drugs, is de kans groot dat iemand behandelbaar is en

de geweldsspiraal kan worden doorbroken. Moeilijker wordt het als het gaat om iemand met een psychiatrische aandoening die handelt tijdens een psychose. Bij het bepalen van de strafmaat moet daar terdege rekening mee worden gehouden, want je móet de maatschappij daar adequaat tegen beschermen."

Benefiet

Jeugdwerk Bovensmilde houdt vandaag een benefietactie voor de tuinderij Groene Stap en 't Meulenparkie, waar vorig weekende vernielingen werden aangericht en twee dieren werden gedood. Mensen kunnen zaterdag tussen 16.00 en 24.00 uur tegen betaling plaatjes aanvragen in de jeugdsoos in De Spil in Bovensmilde. De opbrengst gaat volledig naar de tuin en de dierenweide.

▲ Dierenpark 't Meulenparkie in Bovensmilde, waar vorig weekende een schaap en een geitje ernstig werden toegetakeld. Verzorger Roelof Bos voert de levende have.

Foto: Marcel Jurian de Jong

”
Ook de Beul van Twente begon met het martelen en doden van dieren